

БҮРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН

1940 оной
И Ю ЛЬ
2

Вторник
№ 150 (3151)

Баян 10 нүхтэ

ВКП(б)-ийн Б.М. Обкомой ба БМАССР-ий
Верховно Сөвөдэй Президкумай орган

“Ехээр, найнаар, бүтөөсөтэйгөөр хүдэлмэрилхэ”

Арад болбол „8 часаи хүдэлмэрин үдэртэ, 7 үдэртэй хүдэлмэрин неделидэ оролго тухай ба үйлдвэрлэлтүүднээ, үрэгжүүлэлтүүднээ хүдэлмэриншэд ба служацинуудай өөрөө мэдээд гаргалгыг өмнөхлө тухай“ СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президкумай органе нэгэн ханалаар найшаба. Профессорнальн Союзудай Бүхэлдэйн Центральна Сөвөдээр табигдана, Советскэ засагай дээдэ дунгаар баталгдан абтан эдэ үрэгжүүлэлтүүд хадаа манай социалистическэ эхэ ороной ажахын оборонны хүсэмшалдыг саашаан улам бүхэжүүлгэдэ зориулгана.

СССР-эй хүдэлмэришэн аянгар итгэллэгцээр нэгэн ханалаар халуунаар угтагданан ВКП(б)-ийн хандалга соо — „бидэнэр хадаа, ажахын ба мүн военнэше талаар үшөө бүри хүсэнтүгэс орондоо өхотойди“ — гэжэ хэлэгдэ.

Эдэдб гэнэтын ба хүлээгдэгүй гүшэр хүндэ ушаралнуудыг өмнөдүүлжэ магад байһан мүнөөнэй слоно ба хурсаданги улас-орондын оршом байдалда советскэ Союз болбол ажахын ба мүн военнэше талаараа үшөө түри хүсэнтүгэс держава болохо өхотой. Энээнэй тула СССР-эй ханалаар хадаа улам ехээр, найнаар, бүтөөсөтэйгөөр хүдэлмэрилхэ өхотой. Энээнэй хэдэн миллион советскэ хүнүүд ойглогон, үрэгжүүлэлтүүд ба үрэгжүүлэлтүүд ба митингүүд дээрэ, үндэр түрэд мэдэрэлээр ба эхэ орондоо асардашагүй ингалгалаар дуу-халуун гэнэнтүүднээ хэлэгдэ-гүд ба Советскэ засагай дээдэ мэдэрэлүүднээ найшаанан болжинуудыг нэгэн ханалаар баталан абалганууд энээнэй өдгөө гэршэлнэ.

Хүдэлмэришэн анги ба советскэ табигдани болбол өөндөтөө, өөндөгөө социалистическэ шестводо, өөндөгөө эхэ ороной аша туһада хүдэлмэрилхэдэ хайтар мэдөнэд. Манай ажаар аярадай интерес ба гүрэнэй интерес тэһаршагүй ба нэгэн ханалаар. Энээнэдэ лэ — барагдашагүй гүрэнэй залог, манай социалистическэ эхэ ороной хүсэмшалай өмнөхлө.

Хүдэлмэришэдэй ба служацинуудай хүдэлмэрин үдэрыг урдалга, 7 үдэртэй хүдэлмэрин неделидэ оролго болбол орондоо нефть, металл, самолетын, пушканыудыг, танкынуудыг, станогыудыг, автомобильнуудыг ба промышленна үйлдвэрийн үрэгжүүлэлтүүднээ элбэг ехээр үрэгжэ байна. Хүдэлмэрин үдэрыг гүрэн хадаа ямар ехэ үрэгжүүлэлтүүднээ нээхэ байһыень ажахын хүтэлбэрилгэдэй түрэгшын бүридхэлнүүд харуулна.

„Красный Октябрь“ гэжэ металлургическэ завод (Сталинград) 100 гаран тонно прокат (түмэр) шаанаа үлүүлэн гаргаха өхотой мүнө Судоремонтно завод (Харьков) жэлэй эсэс болотор 7,5 гаран тонно нефть багтаамжатай үрэгжүүлэлтүүднээ шаанаа үрэгжүүлэн бүтөөн гаргажа шадаха мүн. „Красный Богатырь“ завод (Москва) жэлэй эсэс хүрэнэй миллион шахуу пар резинөөр шаана ба 4,5 миллион түхэригэй үрэгжүүлэлтүүднээ нэмээн гаргажа шадаха. 5 миллион түхэригэй үрэгжүүлэлтүүднээ нэмээн контрольно-машинна инструментнуудыг мөшкөө „Калибр“ завод гаргаха мүн. 8 миллион шахуу түхэригэй үрэгжүүлэлтүүднээ машиннабаггуулгын, Люберецкий завод үгэхэ. Держинский завод Сталинградскэ трактор-завод хэдэн минган тракторыг нэмэжэ үгэхэ байна.

Шаанаа продукцинуудыг ехээр үрэгжүүлэн тула хүдэлмэрин үдэрыг заабол гүйсэдээр хэрэглэхэ өхотой. Бүхы 480 минутыг булдэ ашагтай хүдэлмэришээр эзэлхэ өхотой. Тимэнээ, ажалгүй минигууд, хүдэлмэрин сэгмэ бүтөөсөтэйгөөр гаргалгалга абалданууд хүдэлмэрин үдэрыг цех, предприятинууд соогуур абуулгаха абалдануудтай эрид тэмэсэхэ.

шухала. Үйлдвэрийн өмхидхэлгэ, хүдэлмэрин газарыг бэлдхэлгэ, деталнууд ба инструментнуудыг саг соонь үгэлгэ болбол угаа ехэ удхашанартай. Үйлдвэрийн таһаргалтагүй лбасын хангаха, хүдэлмэрин үдэрыг ба хүдэлмэрин неделидэ дүүрэн хэрэглэхэ — тон серьезно уялга үйлдвэрийн командирнуудта даалгагдана.

Служацинуудай хүдэлмэрин үдэрыг урдалханайг дашарам дуулан, олонхи советскэ үрэгжүүлэлтүүдэй хүдэлмэрин стил үндэбөөрөө хубилга өхотой. Служацинуудай хүдэлмэрин үдэр 2 часаар ехэдхэлгэ, энэ хадаа сарбан директивнүүднээ ехэдхэхын, хэндэше хэрэггүй бөшлөгнүүднээ олошоруулгын тула бэшэ, харин манай хүтэлбэрилхы аппаратуудай, тэрэнэй бүхы эвоннуудай хүдэлмэрин эрид найжаруулгын, хүдэлмэрин шанарыг дээшлүүлгын ба управленческэ гаргалгануудта серьезно хамгаалагдануудыг туйлахын тулада хөгдөө. Имарше условинуудта өөндөгөө зорилгонуудыг амжалтатай гүйсэдхэхөөр бэлэн, шударгуу найнаар хүдэлмэрилдэг үлүү гаргалшагүй, тимэ хүтэлбэрилхы аппаратууд бидэндэ хэрэгтэй.

Найнаар хүдэлмэрилхэ — энэ хадаа өмхитэйгээр, гээлтэ ба голддоггүйгээр хүдэлмэрилхэ, сыры ба материалнуудыг экономноор гаргалшагүй, продукцингаа өөрын үшөө доошолуулжа, шанарыг дээшлүүлгын гэнээн удхатай. Эзэн бусаар хандалгатай тэмэсэхэ, экономикыг анхаралга болбол хэээ хээээнэйхнээ мүнөө шухала болоо. Гээлтэ, үрэгтэнүүд, мүнгэвэй ба материална ээринүүдэй дэмэ гаргалгалгыг илангаа мүнөө тэсшөггүй байна.

Предприятинуудай амжалтатай хүдэлмэридэ летунууд ба прогультүүд мүнөө хүрэтэр бага бэшэ наад ушаруулжа байгаа. Тэднэр хадаа өөндөө ашагтай хүдэлмэришөө удхашахаа гадна, үйлдвэрийн дезорганизовалжа, хүдэлмэришэдэй үнэн сэхээр, бүхы шадалаараа амжалтаа ябалданан наалта хэдэг байгаа. СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президкумай органе ба ВКП(б)-ийн хандалгыг зүбшэн хэлсэлгэдэ зориулгданан олон тоото митингүүд ба суглаанууд дээрэ үйлдвэрийн дезорганизаторнуудта дурагталгын ба зэбүүрхэлгын үгэнүүд хэлэгдэнэ байна.

Бүтөөсөтэйгөөр хүдэлмэрилхэ — энэ хадаа техникэ юу үгэжэ шадахаб, тэрэниг бүрин абаха, оборудованиг үйлдвэрийн хүсэмшэ оролгон хүрэтэр хэрэглэхэ, продукци гаргалгыг хэлбэрилтэгүйгээр дээшлүүлгэ гэнээн удхатай.

Ажалай бүтөөсэ — энэ хадаа, эсэстэ, шэнэ общественно стройн илалтын тулада эгээ шухала ба эгээ гол зүйлнээ болон гэжэ Ленин ба Сталин бидэниг нургадаг. СССР-тэ хүдэлмэрин үдэр болбол дэлхэй дээрэ хүдэлмэрин эгээл богонихон түрэгшэ заада үлэнэ. Мүнөөнэй капиталистическэ дэлхэйдэ хүдэлмэришэд болбол суткадаа 10-12-хоо дээшэ час хүдэлмэрилжэ байхадан, Советскэ Союз дотор хүдэлмэрин үдэр уртань 8 час байна. Дэлхэй дээрэ хүдэлмэрин эгээ богонихон үдэр — манай хүдэлмэрин үдэр хадаа эгээ бүтөөсэ өхотой байна өхотой.

Эрхм шаанартай элбэг продукцие бага гаргалгатайгаар үйлдвэрилхэ — миллион хүнүүдтэ тон ойгосотой ба тоннор зорилгонууд табигдана. Партия ба профсоюзна организацинууд бүхэнэй хүдэлмэри, ажахын хүтэлбэрилгэдэ бүхэнэй хүдэлмэри хадаа энэ зорилгыг гүйсэдхэ — гэдэ массе хэрэгээр элсүүлжэб, өмхидхэхэб, — тэрэннээ сэгнэгдэхэ өхотой.

Ажахын шэнэнүүд амжалтануудай түлөө тэмэсэлдэ, манай эхэ ороной саашанхи экономическэ ба оборонно хүсэмшалдыг эридхэхын түлөө массе хүтэлхэ — партия ба профсоюзна организацинуудай, үйлдвэрийн бүхы командирнуудай хүндэтэй ба түрүүшын уялга мүн. „Правдын“ түрүү бэшгнээ).

Гурбадахи Табанжэлэй (гурбадахи жэлэйн гаргалга) гүрэнэй уриһаламжа гаргаха тухай

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Сөвөдэй тогтоол

Гурбадахи табанжэлэй ажахын-культурна байгуулгын зорилгонуудыг дүүргэлгэдэ ба оронойгоо оборонны бүхэжүүлгэдэ хүн зоной нөөсөлэлгыг хабаадуулгын зорилгоор, СССР Союзай Арадай Комиссарнарай Сөвөдэй тогтоохонь:

1. Гурбадахи табанжэлэй (гурбадахи жэлэйн гаргалга) гүрэнэй уриһаламжыг 8 миллиард түхэригэй сумдаа гаргаха.
2. Уриһаламжыг 20 жэлэй болзортойгоор — 1940 оной декабрийн нэгэннээ 1960 оной декабрийн 1 хүрэтэр, жэл бүхэнэй дүрбэн проценттэйгээр — гаргаха.
3. Уриһаламжын облигацинуудыг ба тэрэнэй

доходоы, тэрэ тоодо шүүбэринүүднээ гүрэнэй ба нотагай налогуудууд ба татабаринуудууд ашалгаһаа сүүлөөлхэ.

4. СССР Союзай Финансуудай Арадай Комиссарнараар табигданан, гурбадахи табанжэлэй (гурбадахи жэлэйн гаргалга) гүрэнэй уриһаламжа гаргалгын условинуудыг баталха.

ССР Союзай СНК-гэй түрүүлэгшэ В.МОЛОТОВ.
ССР Союзай СНК-гэй хэрэгүүдыг эрхилэгшэ М. ХЛОМОВ.

Москва, Кремль.
1940 он, июлин 1.

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Сөвөдээр 1940 оной июлин 1-дэ баталагданан

ГУРБАДАХИ ТАБАНЖЭЛЭЙ (ГУРБАДАХИ ЖЭЛЭЙН ГАРГАЛГА) ГҮРЭНЭЙ УРИҺАЛАМЖЫГ ГАРГАЛГЫН УСЛОВИНУУД

1. Гурбадахи Табанжэлэй (гурбадахи жэлэйн гаргалгын) гүрэнэй уриһаламжа хадаа хоёр янзаар гаргалгата, гэбэл: алдууригүи ба процентнэй.

Алдууригүи гаргалгын облигацинуудта бүхы олошор шүүбэришээр түлэгдэхэ, харин, процентнэй гаргалгын облигацинуудта — купонуудай процентээр түлэгдэхэ байна.

2. Энэ уриһаламжын гаргалга болбол разряд бүхэндэ 100-100 миллион түхэригэй разрадудуудар хубаагдаха болоо.

Разрад бүхэннээ 20 мянган сериунүүдтэй байха. Алдууригүи гаргалгын разрад бүхэнэй сериунүүд 80001 номерхоо 100000 номер хүрэтэр, процентнэй гаргалгынхнь 160001 номерхоо 180000 хүрэтэр номернуудтай байха.

Облигацинууд хадаа, сери бүхэндэ нэгэ номерхоо 50 номер хүрэтэр номернуудтай байха.

3. Гурбадахи Табанжэлэй (гурбадахи жэлэйн гаргалгын) гүрэнэй уриһаламжа болбол алдууригүи гаргалгаараа 500, 200, 100, 50, 25, ба 10 түхэригэй ба

процентнэй гаргалгаараа — 500, 200, 100, 50 ба 25 түхэригэй үнэтэй облигацинтайгаар гаргалгата.

500 ба 200 түхэригэй үнэтэй облигацинууд болбол 5 ба 2 номертой нэгэ сериин 5 гү, али 2 зуугаад түхэригэй адлихан облигацинууднаа бүридэнэ ба тэрэн иимэ эрхэтэй байха гэбэл:

а) алдууригүи гаргалгын талаар, 5 ба 2 шүүбэринүүд облигаци дээрэ заагданан номернуудай нэжээд бүридэнэ нэгэн доро тулаха байна;

б) процентнэй гаргалгын талаар, — облигацин бүхы нарицательна үнэһөө үгтэхэ процентнээ олзо.

50, 25 ба 10 түхэригэй облигацинууд болбол 100 түхэригэй облигацин хубинуудан болохо ба 100 түхэригэй облигацинууд дээрэ хүртэхэ тусхайта хубидан (0,5 0,25 ба 0,1) туданан шүүбэри гү, али процентнээ олзыг абаха эрхэ үгтэхэ.

Ажагалгата: Уриһаламжа захихадан, захилгын тоо хадаа хандаа томонүүд облигаци үгтэнэй болохогүй байһан лэ ушарта, уриһаламжа захигшадтай тоосохоло зохиод байхын тулада зориу-

лагдан, 25 ба 10 түхэригэй облигацинууд гаргалгата.

4. Облигацин нарицательна үнэһөө (100 түхэриг) оруулалсаад 100 түхэригэй облигаци бүридэ 3000, 1000, 500 200, ба 150 түхэригэй шүүбэринүүд алдууригүи гаргалгаар тогтоогдон.

Уриһаламжын 20 жэлэй болзор соо алдууригүи гаргалгын облигаци бүхэн шүүхэ байна.

Шүүбэри тодоһон облигацинууд түлэгдөөд, саашаа тиражаа гаргалгата.

5. Уриһаламжын 20 жэлэй болзор соо алдууригүи гаргалгын облигацинууд болбол тиражнууд болохо.

Шүүбэрин тиражнууд хадаа 1941 снһөө эхилэн, жэл бүхэндэ дүрбэн дүрбэн тиражнууд, СССР Союзай Финансын Арадай Комиссарнараар тогтоогдон болзорто хөгдэхэ байна.

6. Алдууригүи гаргалгын уриһаламжын шүүбэриннээ тираж бүрин разрад бүхэндэ, тайбарлан хэлбэл, 100 миллион түхэригэй уриһаламжа бүхэндэ доро дүрэгданан тоото шүүбэринүүд наадала зохиод байхын тулада зориу-

7. Шүүһэн облигацинууд болбол тэрэнэй түлбэрийн абахын тула, 1960 оной декабрийн 1 хүрэтэр үзүүлэгдэхэ байна.

Түлбэрийн абахын тула үзүүлэгдэхгүй облигацинууд хадаа, энэ болзорой үнгэрһэн хойно, хүсөө гээхэ ба түлбэрийн үгтэхөгүй.

8. Процентнэй гаргалгын облигацин олошор, жэл соо нэгэ удаа купонноор 4 процентнээ хэмжээтэйгээр түлэгдэхэ. Тэрэнэй түлэгдэхэ болзорын 1941 оной декабрийн 1-нээ эхилээд жэл бүхэнэй декабрийн нэгэндэ түлэгдэхэ байна.

9. Процентнэй гаргалгын облигацин гэдэргэн худалдан абаа ябадал 1956 оной декабрийн 1-нээ эхилээд, 5 жэл соо (1956, 1957, 1958, 1959, 1960 онуудта) жэл бүридөө эдбэ хубааран абуулагдана.

1956—1959 онуудта гэдэргэн худалдан абаха облигацинууд болбол СССР-эй Финансын Наркомадаар тогтоогдон болзорто түлбэрин жэл бүрин тиражаар тогтоогдох.

Худалдан абаһан облигацинуудай нарицательна сөн хадаа тираж гаранан жэлэй декабрийн 1-нээ эхилэн облигаци баригшадта түлэгдэнэ.

Тиражаар түлэгдөөгүй облигацинууд болбол 1960 оной декабрийн 1-нээ эхилжэ худалдан абаха байна.

10. Тиражаар түлэгдэнэ облигацинуудай купон болбол тираж болоһон жэлэй декабрийн 1 хүрэтэрхи купонуудыг оруулалсан түлэгдэнэ. Удаа тээхи болзорнуудайн купонуудта мүнгэ түлэгдэхөгүй.

11. Процентнэй облигацинууд ба мүн купонууд болбол болзорго болохоодо, худалдан абаха ба тэрэвинээ түгүүлгын тулада, 1961 оной декабрийн нэгэнэй үдэр хүрэтэр облигациа үзүүлэхэ хэрэгтэй.

Энэ болзорой үнгэрһэн хойно облигаци ба купон баригшад, купон ба облигацингаа түлбэрийн абаха эрхэ гээхэ байна.

ССР Союзай Финансын Арадай Комиссар А. ЗВЕРЕН.

Үйлдвэрийн дезорганизаторнуудтай ба лодырьнуудтай тэмэсэхэ

СССР-эй Юстициин Арадай Комиссар нүхэр Рычковтой хөөрлөдөөн

„8 часаи хүдэлмэрин үдэртэ, 7 үдэртэй хүдэлмэрин неделидэ оролго тухай ба үйлдвэрлэлтүүднээ, үрэгжүүлэлтүүднээ хүдэлмэришэд ба служацинуудай өөрөө мэдээд гаргалгыг өмнөхлө тухай“ СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президкумай, 1940 оной июнин 26-най Указ болбол политическэ тон шухала документ болоо. Тус указны советскэ арад угаа ехэ хангалгатайгаар угтаа, юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа манай ороной бүхы луурин зоной интересэ харюусана. СССР-эй миллион ажалшад хадаа советскэ засагай дээдэ органой энэ акты бүрин найшаанан байна.

Указ соо хараалагданан бүхы хэмжээбуулгануудыг ажабайдал дээрэ тон нарийр ба хазагайралтагүйгээр сахин абуулга болбол советскэ үрэнэй саашанхи ажахын ба оборонно хүсэ шадабарие бүхэжүүлгэдэ гүн ехэ удхашанартай байна.

Судай органуудта тон харюусалгатай эрилгонууд даалгагдана. Тэднэр хадаа летунуудтай, прогультыгүудтай ба үйлдвэрийн дезорганизаторнуудтай тэмэсэлэй хэмжээнүүднээ бөлүүлэхэ өхотой. Тимэнээ, судай хүдэлмэрилгэдэ хадаа энэ хүдэлмэридэ найтар бэлдхэхэ, СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президкумай указыг гүйсэдээр шудалха уялгагтай.

СССР-эй Наркомист болбол 25 харюусалгата хүдэлмэрилгэдэнь — СССР-эй ба РСФСР-эй Верховно судуудай членүүднээ нотагнотуугуудта эльгээхэнь. Тэднэр хадаа үйлдвэрийн дезорганизаторнуудтай тэмэсэлнээ зүбөөр өмхидхэлгэ-

дөн нотагуудлах судай органуудта туһалалсаха байна.

Указай 6-дахы статья болбол предприятинууднаа ба үрэгжүүлэлтүүднээ өөрынгөө зорогоор гаража ошондоло гэмтэй нюурнуудыг, хүндлэй шалтагаанаар прогульт хэһэн нюурнуудыг судта гүгэхөөшэ зайлһанайн түлөө, мүн тэрэшэлэн предприятинууднаа гү, али үрэгжүүлэлтүүднээ өөрынгөө зорогоор гаража, законноо бөөс нюужа абагшадые хүдэлмэридэ абаһанайн түлөө предприятинуудай директорнуудыг ба үрэгжүүлэлтүүдэй начальнигуудыг судай харюусалгата хабаадуулахаар хараална. СССР Союзай Юстициин Арадай Комиссарнат болбол эдэ гурим сахилгыг эдлэгэ хадаа засагыг мөхөлөггэ гэжэ гү, али засагай эрхыг бөлүүлэгүй

ябадал гэжэ РСФСР-эй уголовно кодексын 109 ба 111-дэхы статьянуудта ба союзна республикануудтай энээнээ зохиладуулагданан кодекснуудта квалифицировальны судай органуудта дуралдаха.

Предприятинууднаа ба үрэгжүүлэлтүүднээ хүдэлмэришэдэй ба служацинуудай өөрынгөө зорогоор гаража ошолого тухай ба мүн тэрэшэлэн, хүндэтэй шалтагаангүйгөөр прогульт хөгшад туһаа судай приговорнууд дари түргэн гүйсэдхэгдэхэ өхотой.

СССР-эй Наркомист болбол судебна предприятинууд ба үрэгжүүлэлтүүднээ зүбөөр өмхидхэлгэдэ, тэрэшэлэн прогульт тухай арадай сульянуудта тусхай анхарал табина. Эдэ хэрэгүүд хадаа предприятинууд ба үрэгжүүлэлтүүд дээрэ нүүдэл судар харалгана. (ТАСС).

СЕЛЕНГЫН, ЗЭДЫН, КЯХТЫН, ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГУУДАЙ КОЛХОЗНИГУУД-ХУНГАГШАДТА

Хүндэтэ хунгагшад! Манай агуухэ эхэ ороной столица—Москвада, 1940 оной майн 28-наа ивнин 2 хүрэтэр Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Советэй гурбадахы Сессии болобо. 1940 оной, РСФСР-эй гүрэнэй бюджетне ба 1939 оной торшо соо гүрэнэй бюджетэй гүйсэдхэлгэ тухай отчетые баталалга; Автономно Советскэ Социалистическэ Республиканыуудай Конституцинуудые баталалга тухай; хоёрдох ба гурбадахы Сессинүүдэй хоорондо РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумээр абтаһан ба РСФСР-эй Верховно Советээр баталагдаха ёһотой указуудые баталалга тухай гүрэнэй ба политическэ тон ехэ удхашанартай асуудалуудые зүбшэн хэлсээ.

Нөгөдөхи асуудалынь—1940 оной, манай Федерацийн гүрэнэй бюджетне зүбшэн хэлсэлгэ. Манай Федеративна Республикын 109-миллион арад болбол Сессин баталалгада табигданан бюджетне нөгөндүүгаар хайшааба.

Сессеэр баталагдаһан тус бюджет болбол промышленностин, хүдөө ажыхын, худалдаанай, коммунально-байрабайдалай ажыхын, гүгээрэй ба элүүрне хамгаалгын саашадахы хүгжэлтэд зориулагданан туйлай ехэ гаргашануудые хангана. Эдэ цифрэнүүд соо, манай ехэ ороной культаура ба ажыхын бадаралта тухай, ажалша арадай энхэ амгалан байдалай улам бүри ургалта тухай Сталинска анхарал харагдана.

Нүхэд хунгагшад, биднэй урда тон шухала зорилго—бюджетэй гүйсэдхэлгэ эмхиджэхэ зорилго табигдана.

Бюджетэй гүйсэдхэлгэ эмхиджэлгэ—энэ хадаа гэрээгээр хараалгадан, гүрэнэй бүхи дохуудай хүсэд оролты хангаха гөһөн удхатай.

Бюджетэй гүйсэдхэлгэ эмхидхэлгэ—энэ хадаа гүрэнэй зөөрнүүдые тон зүб шэглээрэнэ, гамтайгаар ба ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ гөһөн удхатай.

Бюджетне гүйсэдхэлгөөр нотагуудай Советүүд туйлай ехэ үүргэтай. Эднэй сэхэ уялган хадаа—потагай бюджетэй бөлүүлгэ хангаха; республиканска ба союзна бюджетүүдэ түлөөрүнүүдэй саг соогоо оролты хангаха; дохондо источнигуудые үргэхэхэ ба гүрэнэй зөөрнүүдые зүбөөр гаргалалха ябадалда байна. Бюджетэй дохондо хуби хадаа доторой ресурсуудые үргөөр хэрэглэгээр, зөөрнө гамнаһанай ба нарыар гаргалалһанай ашаар, нилээд үлүүлэн дүүргэхэхэ байһандай нэжэг байхагүй. Энээнэй тула бидэнд бүхи условинууд ба аргабайдалууд бүрин бии. Хэрэг хадаа иматгал биднээ, биднэй инициативаһаа дүлдүдана.

Сессин хэлсэхэ зүйлнүүдэй хоёрдох асуудалынь—автономно республиканыуудай Конституцинууд тухайда РСФСР-эй Верховно Советэй Законодательна ханамжалалгануудай Комиссин түрүүлгэшэ нүхэр Голяковой доклад байгаа. Тус доклад болбол Советүүдэй Онсо 8-дугаар Съезд дээр, арадуудай вожд нүхэр Сталиной, ССР Союзай Конституцинын проект тухай доклад хээн, тэрэ 1936 оной түүхэтэ ноябрьскэ үдэрнүүдые бидэндэ Вануулаа.

"Шэнэ Конституцинын проект болбол,—нүхэр Сталин хэлээ һэн,—үгсгэрһан замай дун, туйлагданан дайлан абгалгануудай дун гэһэн. Энэ хадаа, тимиэ болохолооро, хэрэг дээрэ юн туйлагдаба, юн дайлан абтааб, тэдэ бүгдэе регистрала ба законотельна захиуулгэ мүн".

Сталинска Конституци болбол коммунизмын шэнэ илалтануудай түлөө тэмээлдэ манай ардые урлалан ба зоригжуулан, социализмын орондо наран мэтээр маяда.

РСФСР-эй Верховно Советэй Гурбадахы Сессеэр баталагдаһан, автономно республиканыуудай

Конституцинууд болбол, үни заланай дарлалтаһаа революнеэр сүлөөлөгдөн ба социализмын үргэн зам дээрэ гаргалалһан, манай ехэ ороной арадуудай тэмээлэй ба илалтануудай дун мүн.

Сессии болбол энэ асуудлаар хэдэ хэдэя законуудые абһан ба тэршөлгөн, хоёрдох ба гурбадахы Сессинүүдэй хоорондо РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумээр гаргалалһан указуудые баталһан байна. Эдэн соо, автономно республиканыуудай гайхамшаг дүгүүд харуулагдана. Финляндидахи дайнай плацдармын усадхагдаһанай һүүлээр, Карельскэ Автономно республика Союзна Карело-Финскэ Республика болгодоо. Энэнтэй дашарамдуулан, РСФСР-эй Конституцида зарим хэлэ хубилалтанууд оруулагданан; РСФСР ба Карело-Финскэ ССР-эй хоорондохы хилэнүүдые байгуулаха тухай закон абһан байна.

Нүхэд депутатууд! Энэнтэй хамта, энэ үе хадаа эгээ харюу салгатай үе — үбнэ хурялгын ба һүүлээрнэ тарла хурялгын саг болоно. Малажал тусаа парти ба правительствын бүхи тэггөлнүүд соо, колхозуудта тэжээлэй бөхи база байгуулгын иматга шухала байһан тэмдэглэгдэнэ. Үбнэн, силос, соломо, шэмэтэ тэжээл — эдэ болбол общественнэ малажалые хүгжөөлгын ба тэрэнэй ашаг үгэлгы ехэдхалгын үлдэнэ һүүри гэһэнэ.

Үнгөргөшэ жэлдэ биднэр үбнэ хурялгын хүдэлмэриг удуаруулан байһабди. Энээнэй результадта, нилээд ехэ сабшалан хураагдаһу үлөөн, ехэ үбнэн хо сорһон байна. Үбэлэй үдэн олон колхозууд малай тэжээлээр дутаһандай энээнэй хойшгоһон харагдаа һэн.

Биднэр болбол үбнэнэй нөгөдөхи сабшалан тарла хурялгын урда тээ дүүргэгдэнэ байха ёһотой гэжэ ойлого уялгатай бди. Энэ үедэ үбнэн хайхан байдаг ба колхозуудта хүдэлмэришэнэй хүсэн ехэ байдаг юм. Үбнэ саг соонь хурааха — энэ хадаа тэрэнэй тэжээлэй эрхим шанарые хадагалха гөһөн удхатай.

Силос даралга тухай асуудал илангаа шухала байна. Энээнэй план хэлсэнүүд дүүргэгдэхэ ёһотой. Ямар колхоз наалине дээшэ-дүүлхэ хүсэнэб, тэрэ халаа һүнэйгөө амакые дэжүүлхэ, шэмэтэ тэжээл, тэрэ тоодо силосоор малажалгаа хангаха уялгатай.

Малажалай саашадахы хүгжэлтэн түлөө тэмээл болбол, хамгайгай түрүүндэ, тэжээлэй бөхи базын түлөө тэмээл мүн, тиймээһэн, үбнэ хурялгы ба силос даралгы үндэр шанартайгаар, саг соонь үнгөргөлгэ, бүхи тэжээлнүүдые нарыар гаргалалгаа — колхозно товарна фермын хүдэлмэрилгэшэ бүхэнэй шухалын шухала зорилго.

Гектар бүринөө 100 пуд тарянай түлөө тэмээлэй амжалта хадаа хабарай тарилгы үедэ, зуннай үедэ оролдосотой ба анхаралтай хүдэлмээр шийдхэгдэнэ гэжэ ойлогон, ойрын өдэ үдэрнүүдтэ колхоз бүхэндэ тарянай буртаг үбнэ түүхэ, тарянда тэжээл хайһаар хүдэлмэринүүдтэ колхоз-нигуудай олоороо гаралгы эмхидхэхэ, элбэг бали ургасые саг соонь ба багаханшы гэжэ тэжээлгөөр хураахын тула, бөлөххэй хүдэлмэриг үргэн далайсалайгаар дэлгэрүүлхэ шухала.

Манай зорилго юуб гэхэдэ, тарна хурялгада бүхи автомобильна ба моридай транспорты, тэршэлэ, бүхи хүнэй хүсүнүүдые ба ресурсуудые саг соонь, эрхим хайһаар бэлдэхэ ябадал болоно. Колхозуудай хүтэлбэрилгэгшэдэ ба хунгагшад-колхознигуудай зорилго нимэ байна. Энээнэй тула бүхи условинууд бии, ганса оролдосотойгоор хүдэлмэрилхэ хүсэлэн хэрэгтэй.

РСФСР-эй Верховно Советэй депутат.

Д. Эрдынеева.
Улан-Удэ, 27/VI 40 он.

Хүдөөажыхын Бүхэсоюзна выставкэ. Июнини 11-дэ „Дальний Восток“ павильон дотор Дальна Востогой ба Сибирини областнуудһаа выставкэдэ хабаадаһадай опыдуудаа андалдалгада зориулагданан суглаан болоһон байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зүүн гарһаа: Бурят-Монголой АССР-һээ суглаанда хабаадагшад—БМАССР-эй Верховно Советэй депутат Е. М. Ушаев, Мухаршэбэрэй аймагай „Политотдел“ колхозой түрүүлгэшэ орденто А. С. Калашников, Бичурын аймагай „КИМ“ колхозой чабан орденто Б. Ц. Цыренова, Селенгын аймагай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой наалиша В. А. Ирдыеева, Зэдын аймагай, Пятилеткын нэрэмжэтэ колхозой моришон ВСХВ-эйн ехэ мүнгэн медалаар шагнагдаһан, орденто К. Г. Кожеников ба Кяхтын аймагай, Сталиной нэрэмжэтэ колхозой наалиша, орденто Я. Ч. Чембеева.

(ТАСС-ын фото-клише).

Шэнэ законоор хүдэлмэрилэлгын түрүүшын үдэрнүүд

Улан-Удын депотой хүдэлмэришэд, стахановцууд, ударнигууд ба олонстаночнигууд болбол 8 часай хүдэлмэрин үдэртэ, долоон үдэртэй хүдэлмэрини неделидэ оролго тухай ба предприятинууд һа, учрежденинуудһаа хүдэлмэришэд ба служащанарай өөһөднгөө зорогөөр ошолгы хорихо тухайда СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указые угаа ехэ дэжээлтөөр угтан, үйлдэбэрин бүтээсын нормонуудые эрид ехэхэжэ экилээ.

Бүхи цехнүүдэй, бригадануудай ба сменүүдэй хоорондо, түмэр-замайхидай Бүхэсоюзна үдэртэ зориулагданан Сталинска Гурбадугаар табанжэлэй нэрэмжэтэ социалистическэ соревновани бүри үргэн далайсалайгаар дэлгэрүүлгэжэ байна. Коллективэй түрүү стахановцууд үйлдэбэрини шэнэ үдүүд амжалтануудые туйлана.

Улаан тутта инструментальна цехын эрхим стахановец-слесарь нүхэр Шугаев хадаа халхан тус хэмжээбуулагада зориулагданан митинг дээрэ абааша уялгала хүндэтэйгөөр бөлүүлжэ, нормоёо 400 процент хүрэтэр хайн шанартайгаар дүүргээ. „Хүдэлмэрини үдэртэ 8 час хүрэтэр уртадхалга болбол лабаринуудые үлүүлэн дүүргэлгэдэ ехэхэн туһа хүргэнэ“— гэжэ нүхэр Шугаев мэдүүлэнэ.

Мүн, тус цехын олонстаночнигууд-стахановцууд нүхэд Подгорный, Висляков, Мальшинов ба бусад үдэр бүрингөө даабаринуудые 300 процентһээ доошо ба-

шэ дүүргэдэг болоо. Тэднэр стахановска хүдэлмэрини жэшээнүүдые харуулана.

Депотой томоууд цехнүүдэй нэгэн—токарна цехын коллектив болбол июль харьнгаа планыне болзороонь урид үлүүлэн дүүргэхэбди гэһэн социалистическэ уялга абаа. Энэ хүндэтэ ба харюусалгата зорилгоо хүсэндэнэ хүргэхын тула, тус цехын хүдэлмэрилгэдэ үдэрэйгөө нормонуудые 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Олонстаночник нүхэр Литвинов болбол шэнэ законоор хүдэлмэрилгын түрүүшын үдэртэ сменне нормоёо 480 процент дүүргээ. Тэрэнэй жэшээгээр, тус цехын хүдэлмэришэдэй олонхине даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Залуу комсомолец нүхэр Литвинов хадаа хүдэлмэрини үдэрэй урта болоһотой дашарамдуулан, энэ туйлан амжалтаа улам арбидхаар зоригжонхой.

Манай депотой бүхи хүдэлмэришэд, түмэрзамайхидай Сталинскэ үдэртэ угуулан абһан уялгала хүсэд дүүргэжэ шадаха байна. Советскэ правительствын шэнэ хэмжээбуулга болбол харьнгаа ба үдэрэйгөө нормонуудые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ угаа ехэ үүргэтэй байһанын практическа хүдэлмэри дээрэ элэрүүлгэдэ.

Биднэр үшөө үндэрүүд туйлалтануудай түлөө бүхи хүсөө элсүүлхэбди.

ГВРИЛОВ — Улан-Удын депотой заводской комитетэй түрүүлгэшэ.

Жэшээтэ хүдэлмэри

Эрхим стахановец-котельщик нүхэр Сушенко болбол котельне цехтэ гурбадахы жээжэ хүдэлмэрилжэ байна. Анхан юрын хүдэлмэрилгөөр оронон юм. Удаа тэһэн котельщиктэй туһалашаар ба үнгэрһэн жэлһээ хойшо котельщиктэйгээр хүдэлмэрилжэ болло.

Тус квалификация хайтар мэдэхэ болоһон ба жэшээтэ амжалараа коллективэйгөө дунда алдаршаһан байна. Хүдэлмэриде оронон саһаа хойшо үйлдэбэрингөө нормонуудые ходоодо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Тэрэнэй үйлдэбэринэн гаргаван продуцинуудта нэгэшые голоодохо ябадалы би үзөөгүйб. Үргэлжэдэ хайн ба тон хайн шанартай байдаг.

Аймагай организацинуудай үүсхэл

Цакир. Закаменай аймагай организацинууд (ВКП(б)-эйн ба ВЛКСМ-эй айкомууд, АИК, АЗО, АИФО ба бусад) болбол июнини 21-эй амаралтын үдэр, аймагай центртэ дүтэ байгаа колхозуудай поли дээрэ гаража, тарянай буртаг үбнэ арилгаһан байна.

Тэрэ үдэр 70 гаран хүн гаража, „Боевик“ колхозой 35 гектар таряа буртаг үбнэнһөөн сөбөр-лэбэ.

Мүнөө хүдэлмэрини сагай урта болоһотой дашарамдуулан, нүхэр Сушенко хадаа һүүлэй үдэрнүүдтэ нормоёо хэдэн дахин үлүүлэн, 300-400 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Стахановскэ хүдэлмэрингөө ашаар нүхэр Сушенко Заводской Комитетэй зүгһөө хэдэн удаа үнэт бэлгүүдээр шагнагдаа һэн. Цехын түрүү котельщик-стахановец нүхэр Сушенко болбол советскэ правительствын шэнэ хэмжээбуулага харюу болгон абһан социалистическэ уялгануудаа хэрэг дээрнэ бөлүүлхэ байһандай ямаршы нэжэггүй.

БУДКОВ—ВЗ-эйн котельне цехын начальник.

Допризывнигуудэй хуралсал

Кяхтын аймаг болбол 1940 ондо допризывнигуудэй хуралсалые урда урдыкһаа хайһаар эмхиджэхэ шадаа. Мүнөө аймаг доторь хуралсалай 14 пунктнууд бии (тэдэнэй 13-нэ хүдөө нотагуудта). Гансахан Кяхта городской пункт дээрэ 142 хубүүд ба мүн бэшгэ бага мэдэхэ 26 хүн хуралсана.

Мүнөө жэлэй татлгын наһанай хубүүдэй бэснэ тон хайнууд ба эрдэмэйнь зэргэ нилээд үндэр болоһон байна. Бүхи допризывнигуудэй оройдоо долоон хүнинь бөө муутай байһан аад, мүнөө аргалууджа байна. Башгэмдэхэ-гүйшүүд үгы шахуу юм.

Улаан Арми ба Улан-Сэрэгэй Флот болбол 1940 ондо үнэхөөрө һайн бэлдхэлтэй залуушуудые өөрынгөө зэргэдэ абыхан. Мүнөө аймаг доторхи допризывнигуудой слонхын 3-4 оборонно значогуудтай болонхой: допризывнигуудэй

70 процент—„Ворошиловска буудалсгад“, 50 гаран процентнэ урда урдыкһаа хайһаар эмхиджэхэ шадаа. Мүнөө аймаг доторь хуралсалай 14 пунктнууд бии (тэдэнэй 13-нэ хүдөө нотагуудта). Гансахан Кяхта городской пункт дээрэ 142 хубүүд ба мүн бэшгэ бага мэдэхэ 26 хүн хуралсана.

Допризывнигуудэй 49 процентнэ комсомолууд. Мүн сэрэгэй албанда бэлдхэлгэ залуушууд хэдэн олоороо комсомолдо орохы хүсэжэ, мэдүүлгэнүүдые үгэнэ. Гадна, Кяхтын партийна, комсомольско организаци ба военкомат хадаа тэдэнэй дунда хэдэн лекци ба суглаануудые хэдэн байна. Следууд ба суглаанууд 40 гаран удаа; олонын темнүүдээр 15 докладууд ба лекцинууд үнгэргэгдөө.

Улаан Армида призыв болотор, оройдоо 2 нара үлөө, энэ богинохон сагые зүбөөр хэрэглэн, хуралсалые улам эршэмтэйгээр абуулха зорилготой.

О. Цыб.

Эрхим слесарь

Машинануудые ремонтлохо участкай эрхим стахановец нүхэр Хоховэй бригагада слесарь Очиров хүдэлмэрилнэ. Юн дээрнөө нүхэр Очиров болбол коллективэйгөө дунда угаа ехэ авторитеттэй ба хүндэтэлтэй болжо шадааб? Имар арга метод дээр бүрингөө даабаринуудые ходоодо үлүүлэн дүүргэнэ? Иимэ наһанууд, стахановец нүхэр Очировтай сугтаа хүдэлмэрилгэдэ хүнүүдэй толгойдо саг үргэлжэ шахуу ородог байха. Умарын, Очиров хадаа халхан хүдэлмэрилжэ захалхан залуу хубүүн юм. Тийгээд, хүдэлмэрингөө эхин үдэрһөө хойшо иматга лэ оролдотой ба шэн зоримгой байһанаа харуудаг байна. Хэдхэн үдэрэй хугацаа дотор өөрынгөө ехээр дуралдаг хүндэтэ специалистни—слесарна хэрэгые хайһаар шудалжа шадаа. Үдэр үнгэрхэ бүри

мэргэжэл шадабаряа улам элбэг байн болгожо байна. Мүнөө үргөөр дэлгэрһэн хүсэн түгэс социалистическэ соревнованида тон ехэ энтузиасттайгаар оролсоод, залуу слесарь-стахановец нүхэр Очиров болбол үйлдэбэрини шэнэ үдүүд показателнуудые харуулана. Үдэр бүрингөө нормые 300 процент дүүргэдэг.

Тэрэ хадаа гансаханшые уялгата хүдэлмээрээ хэзээрладаггүй, харин нүхэдтэ ходоодо туһалдаг байна. Ойлогожо ядан зүйлнүүдмөн хөлөжэ үгэдэг ба практическа туһалжамнуудые үзүүлдэг байха юм.

Иимэнэ, авторитеттэй ба хүндэтэй, магтаалтай ба суутай болжо шадаа. Стахановец Очиров үшөөл хайн туйлалтануудта эрмэлзэнэ.

Ц. Ороноев.

ОНДАТОРНУУДЫЕ АГНАЛГА

Хойто-Байгалай аймагта ондаторнуудые агналга эршэмтэйгээр абуулагдажа байна. Сезон соохи планын 116 процент дүүргэдэ. Агнуурын Уланска колхоз болбол хоёр харын торшо дотор 47500 түхэргэй ондаторнуудай

арһа тушааба.

Эрхим агнуушан-стахановец нүхэр Савелий Агдырев 540 ондаторнуудые бариха, 4800 түхэргэй олоо. Агнуури үргэлжэлһөөр.

Эрхим агнуушан-стахановец нүхэр Савелий Агдырев 540 ондаторнуудые бариха, 4800 түхэргэй олоо. Агнуури үргэлжэлһөөр.

Цыретор Зарбуев

Баярай зугаа

Саян үндэр ууламнай Сахир мүнгэн малгайтайл, Сасуу олон үетэмтай. Сэсэн Ионин зугаатайл. Жаргал золнай үргэн лэ, Зугаа наадаар хүжюумди; Залуу наһан сарюун лэ, Зориг ажалаар дорюумди. Байгал үргэн далайрмай Баран сэгээн гэрэлтэй, Сасагад олон инагууднай Байр зугаа элбэгтэйл.

Залуу наһан арюун лэ, Зориг хүсөөр дорюумди. Бурят хайхан оромнай Баян жаргал байдалтайл, Бардам түрүү ажалнай Бата бөхи найдалтайл. Жаргал золнай үргэн лэ, Зугаа наадаар хүжюумди; Залуу наһан арюун лэ, Зориг хүсөөр дорюумди.

*) „Баярай зугаа“ гэжэ шүлэг болбол театрально-музыкальна училищын конкурсда шагһаа абһан байна.

СССР ба Финляндин хоорондо худалдаанай договорые баталалгын коммюнике

1940 оной июнини 28-да, Москвада, СССР ба Финляндин хоорондо худалдаанай договорые баталалга болобо.

1940 оной июнини 28-да, Москвада, ССР Союз ба Финляндин хоорондо худалдаанай договор ба тухэлгэнүүд тухай хэлсээн баталагдаба.

Худалдаанай договор болбол мирнэ байдалай принципые хоёр талануудар абалгы харазана. Худалдаанай договор тусаа специальна хабсаргалтада, Финляндидай, СССР-эй худалдаанай түлөөлгын эрхын положени регулировагдана.

Товарооборот тухай худалдаанай договорой протокол соо, СССР ба Финляндин хоорондо нийтэ товарооборот хадаа договорой баталагдаһанай түрүүшын жэлдэ, хоёр талһаа 7,5 миллион американска доллар суммада, тайлбар-

лан хэлэхэдэ, СССР ба Финляндин хоорондо 15 миллион доллар товарооборот тодорхойлогдоо.

Финлянди болбол Советскэ Союзда буксарнууд, ликтарнууд, электроборудовани, ээд провол, арһан, техникескэ саарһан, амтанай тоһон, мяха ба бусад товарнуудые үгэхэ байна. Советскэ Союз хадаа Финляндиде шениисе ба розь, нефтепродуктууд, марганцева руда, хубын, тамхи ба бусад товарнуудые табиха байна.

Советскэ талһаа, дээрэ заагданан хэлсээнүүдтэ СССР-эй Гадаад худалдаанай Арадай Комиссар нүхэр А. И. Микоян, Финляндска талһаа—Финляндска республикын худалдаанай министр В. А. Котляков ба СССР-тэ байгаа Финляндска республикын онсо посланик ба бүрин эрхэт министр Г. Д. Ю. Пааскиви гар табиха.

ЗАНБАРИ

„Б.-М. Унэн“ газетын июнини 30-най номерто толгологдон, „БМАССР-эй Конституцинын (үндэнэй законной) 14, 44, 77 статьянуудые хубилгаха ба нэмэхэ тухай“ Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй IV Сессеэр баталагдаһан законной 3-дахы абзид—14-дахы статья дотор „...Занграйн, Иволгын, Окнин,

Селенгын“ ба 44 статья дотор, дээрэ 3-дахы мурне „...доло заагданан составтайгаар Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советээр байдые хубилгаха ба нэмэхэ тухай“ гугаагдана” гэжэ заһажа ушһаа. Редакция.

Харюусалгата редакторые орологшо Ц. ОЧИРОВ.